

H. A. van Meegeren.

Kunstzaal Pictura, 's-Gravenhage.

II.

Er zijn van die debuten in de schilderswereld, die den in de historie van onze tijdgenooten méélevende altijd zullen bijblijven. Zóó het debuut van Piet van der Hem met zijn teekeningen in het Sint-Lucas-zaaltje, acht jaar geleden; zóó Johan Tielen als modern schilder; zóó ook Viegens als schilder van het stadsgezicht; en zóó ook nu weer H. A. van Meegeren. Zijn genre is tweerlei: figuren strandgezicht, en bij het laatste: met figuren als hoofdmotief. Kinderen.

Ik zou Van Meegeren willen noemen: den schilder van het kind. Want hoewel zijn figuur velerlei is, allerlei, heeft hij toch het meeste in „het kind“ bereikt. Misschien ook wel — ik durf haast zeggen: zeker — imponeert dit onderwerp hem het meest. Want hij schildert, als Albert Roelofs, Willy Sluiter, Jan Sluyters, Van Mastenbroek en meerderen deden, zijn *eigen* kind.

Dat neemt evenwel niet weg, dat, al spreek ik hier van „genre“, — Van Meegeren bewijst een schilder te zijn van groote veelzijdigheid en van algemeene schildersontwikkeling. — hij het er volstrekt niet op *aanlegt* een bepaald „genre“ te beoefenen. Integendeel. Men ziet duidelijk zijne bedoeling, te schilderen wat hij mooi vindt en waar hij schilder-„stof“ in ziet. Een journalist zou zeggen: „daar zit kopy in“, — Van Meegeren zegt: „dat schilder ik“! En zoo zien wij hem de meest verschillende onderwerpen op het doek brengen: figuur — vrouwtjes, kinderen, typen, — stilven, landschap met figuur, strand met figuur, portret, genre, kerken, dierstudies.

De kerken dateren uit den tijd dat hij te Delft den gouden medaille behaalde, de dierstudies zijn van een iets latere periode. De Ezelskop in rood krijt, waarvan hiervolgens eene reproductie, is een voorbeeld van hóe goed en vast geteekend zijn composities zijn, en een bewijs, hoe veel moeite hij zich geeft, om ook technisch zijne werken „af“ te maken. Daar zijn trouwens nog andere voorbeelden van degelijke, vèr dóór-gedreven studie. Zoo bij voorbeeld de Talmoelezer, eveneens eene tekening in rood krijt, waarbij vooral gezocht is naar typeering en karakter-uitdrukking, niet alleen in de houding van den geleerde en in de trekken van het gelaat, maar ook in de handen, die — naar het voorbeeld van grootmeester Jozef Israëls — buitenmatig groot zijn aangegeven.

Prachtige roodkrijt-teekeningen, uitnemend van pose, en fraai van wit-en-bruin-verdeeling, zijn voorts: „Broer en Zus“ (no. 10) en „Moederweelde“ (no. 32), de laatste eene kompositie die, wat onderwerp en pose aangaat, aan de beste teekeningen van Albert Neuhuys doen denken, maar dan met dit verschil: dat de modellen en de omgeving geheel anders

H. A. van Meegeren

Ezelskop (Studie in rood krijt)

zijn, zoodat dus het persoonlijk element niet ontbreekt.

Ik beschouw deze roodkrijt-teekeningen echter geheel als studie-materiaal van den schilder. Zijn werkelijk kunnen is in zijn schilderijen en in zijn teekeningen neergelegd.

Deze beschouwende, komt men tot rememiscensen. — maar toch maar even. Want Mauve gaf niet precies dat groen, hetwelk Van Meegeren in zijn „Meisje met geit“ geeft: Mauve was grijzer, zilvertiger; en Isaac Israëls is „vaster“ van kleur in zijne strandtafereelen dan Van Meegeren. Doch wat deze nog geen 30-jarige raskunstenaar in deze stranden met figuren te zien geeft, steekt wel zóó ver uit boven het gemiddelde dat men van anderen te zien

krijgt, dat zijn optreden, zijn debuut, óók om het vele andere dat hij te zien geeft, als een belangrijk kunstgebeuren mag worden aangemerkt.

Daarbij moet echter de opmerking gemaakt, dat Van Meegeren's kunst geheel langs de tegenwoordige moderne richtingen heengaat en dat hij moet worden aangemerkt als een volgeling der „gewone” Haagsche en Amsterdamsche scholen.

Hierin steekt echter niets onverdienste lijks. Ik waardeer in Van Meegeren des te meer, dat hij zich geeft zooals hij is en dat hij schildert niet anders dan zooals hij het voelt. Het is volstrekt overbodig dat alle schilders één richting uitgaan, — en het is het recht van den kunstenaar, zijn eigen weg te kiezen.

Tot de belangrijkste werken op deze tentoonstelling aanwezig reken ik: „Strandtafereel”, teer en fijn als een Is. Israëls; „Strandleven” (no. 6), in prachtig grijze zandkleur: de weerkaatsing van de lucht op het strand en het toon-effekt hiervan tegen de spelende kinderen; „Nevelige dag aan het strand” (no. 8), het licht teer verglijdend over de langzaam voortstappende ruiters naar de verte; „Kinderen in de duinen” (no. 4), de figuren prachtig in de ruimte gezet en uitnemend van actie; „Nettenboetsters” (no. 18),

A. H. van Meegeren

Op onderzoekingstocht

breed gedaan in sombere avondstemming; „Naaiwerk” (no. 14), koloristisch dieper dan de overige en innig van compositie en karakterbeelding; voorts knap gedane stillevens van doode vogels.

Van de aquarellen staan bovenaan: de „Jongen met tulpen” (no. 31), een zeldzaam rijp werk voor een jongen meester als Van Meegeren, met prachtige kleuren en karaktervolle expressie in den kop, speciaal de oogen, van „den jongen. Voorts: „Op onderzoekingstocht”, een zeldzaam geslaagd kleurentafereel. En dan, om te eindigen, uit het vele belangrijke: de alleraardigste en buitengewoon komisch geziene, knap gedane, formidabel gedurfd aquarel: „Een zwaar vrachtje”, met de humorvolle tekening: „De Uitdragerswinkel” het bewijs, dat Van Meegeren het leven blijde tegemoet gaat en dat hij terecht ziet: een schoone toekomst!

Mij dunkt, Van Meegeren moet ook een goed karikaturist zijn: de beide hier bedoelde aquarellen zijn al lichtelijk karikaturaal. Maar als deze teekenaar eens loskomt! Dan verwacht ik wat!

N. H. WOLF.

H. A. van Meegeren

Strandleven.